

1972: Vad gör ni idag storfamiljen?

Nostalgi - 70-talet

Att bo tillsammans med 12 personer i ett hus, skulle du kunna tänka dig det? På 70-talet var det inte så ovanligt att testa kollektivboende. Hälsa på i ett här.

15 maj 1972.

Bild: Vlt / Arkiv

VLT 15 maj 1972:

Förra året blev ålderdomshemmet i Rytterne, två mil från Västerås bortrationaliserat.

De gamla placerades på andra vårdhem. Det fälldes hårda ord i bygden. Sedan årsskiftet har Rytternegården nya hyresgäster som blivit omtyckta av grannarna.

Det är en storfamilj på tolv personer, tio vuxna och två barn.

Unga människor som vill pröva en ny boendeform med större gemenskap och praktiska fördelar i form av gemensamt hushåll och samtidigt få bo på landet.

Storfamiljen har redan växt in i bygdens liv. Ungdomarna är med i hembygdsföreningen och kyrkokören.

- En av de största fördelarna är att jag får bo på landet utan att känna mig isolerad, säger Björn Sandberg, teckningslärare i Västerås.

Det enda som erinrar om att det stora huset varit en social institution är den kontrorsstrikta matsalsskylten på dörren till det trivsamma matrummet, där 12 personer varje kväll samlas kring matbordet och den öppna spisen.

De flesta av storfamiljens medlemmar är teckningslärare och konstnärer och det syns i det okonventionellt och trivsamt iordninggjorda huset.

Rummen är målade i glada färger.

Det fanns 17, men nu har man slagit ut några väggar och nöjer sig tills vidare med 15 rum. Här finns målarstafflin och musikinstrument.

En läderkänga hänger bredvid anslagstavlan med interna meddelanden i hallen. Harriet Löwenhielm har snickrat en bastant stolpsäng under taket i sitt ljusa hörnrum.

Utanför huset i den nymornade försommargrönskan skuttar kaniner i en bur och grönsakslandet är nysått med morötter och dill. Livet på landet är fullt av behag.

22 000 i hyra

Ungdomarna är ganska nyinflyttade till Västerås. Marianne Sandberg berättar att de började söka efter ett hus förra våren. De funderade först på Frösåkers nedlagda barnkoloni. Ska man bo i storfamilj är första villkoret att man har ett lämpligt rymligt hus.

Det hittade man i Rytternegården, som familjen hyr av Västerås kommun för 22 000 kronor om året. Det gör en hyra på cirka 200 kronor per månad och person och de säger att de nog skulle kunna bo billigare i Västerås.

Alternativet att köpa kräver mycket pengar.

Gemenskap

De nyblivna rytterneborna ville pröva en boendeform som ger möjlighet till större gemenskap och skapar praktiska fördelar i form av gemensamt hushåll. Alla ville bo på landet.

Björn Sandberg, som är teckningslärare i Djäknebergsskolan och undervisar också i Västerås konstskola, tycker att en av de största fördelarna med storfamiljen är att man kan bo på landet utan att behöva känna sig isolerad.

Det är fantastiskt att bo i nära kontakt med naturen och dag för dag följa vad som händer.

Även vintern blir en årstid som man upplever med dess skiftningar.

- Man lär sig oerhört mycket hela tiden av varandra när man bor så här, tycker Claus Moltke-Hoff.

Fyra par

Storfamiljen sönderfaller i fyra par, plusett par löshästar.

Teckningsläraryrket är i majoritet. En av killarna är kock, en annan snickare. En flicka är fritidspedagog.

Två bilar - joutjänst liksom i köket - går varje morgon in till Västerås.

Det har redan på de här få månaderna hunnit växa in i landsbygdslivet.

Kyrkvaktmästarens fru, Sylvia Pettersson berättar att storfamiljen deltar i studiecirkeln i hembygds-kunskap.

Några sjunger i kyrkokören som har ett tiotal medlemmar.

Kärnar smör

På valborgsmässoafton bjöd storfamiljen via anslag ute vid vägen in byborna på kaffe efter valborgsbålet. Hembakat bröd förekommer, förstås, och de har till och med provat att kärna smör, berättar Marianne Sandberg. De har satt potatis för första gången och så ett grönsaksland.

- Det gemensamma hushållet är billigt. Matkostnaderna - de äter ett gemensamt kvällsmål - stannar vid cirka 150 kronor per person och månad.

De prövar sig fram så sakta med storfamiljsboendet. Kanske blir nästa steg i kollektivtänkandet gemensam cigarettbank . . .

Skojar någon kring det stora matbordet, där Hans Looman dukat upp söndagsmiddag bestående av hetpeprad indonesisk spagetti.

Andra planer är allvarligare tänkta:

- Om vi vore säkra på att vi kunde bo kvar skulle vi utnyttja några av de rum som ännu står tomma och ta emot ungdomar från Stockholm som spårat ur socialt, säger Marianne Sandberg.

15 maj 1972. Storfamiljen hjälper till att ge liv åt bygden. Det är snälla och hjälpsamma ungdomar, tycker grannarna. Fru Sylvia Pettersson och Elsa Wallin, som sköter brevbärningen, hälsar ofta på. Medlemmar i storfamiljen är Harriet Löwenhielm, Anita Wästvind med sonen Jerk och Annika Isaacs.

Bild: Vlt / Arkiv

